

Kossuth Lajos növénygyűjteményéből.

Mennyi odaadással foglalkozott Kossuth Lajos a növényvilággal, kitűnik

nemcsak hazai botanikusainkhoz irt leveleiből, hanem gyűjteményének mintaszerű kezeléséből is. Közöljük itt a Ten-

geri Alpok nevezetességének, a *Saxifraga florulenta* Moretti növényfajnak képét a hozzávaló czédulának kicsinyített mászával. E képet, mely a Vasárnapi Ujság 1878-iki évfolyamában jelent meg, Herman Ottó rajzolta azon példány alapján, melyet Kossuth Janka Viktornak, a m. n. múzeum néhai növénytani őrének küldött volt. Herman Ottó a rajzhoz a következő megjegyzést fűzi:

»A *Saxifraga florulenta* rosszul rajzolta és festette Cesati Nápolyban, ki láthatólag csak szárított példány után indult. Jordan és Fourreau 1869-ben az

Saxifraga florulenta ?
Moretti
(*Alpi maritimo*
Col della Madonna delle Finestre)
Ordo: Saxifragaceae

»Icones ad floram Europ. Páris«, a 43—44. füzet 213. tábláján pompás színes képet nyujt ugyan, de úgy látszik, hogy ennél is a levélrózsa kikészített, szárított példány után készült. Ellenben Janka birtokában van egy kitűnő vázlat, a melyet a jeles angol kutató M. I. Taherne Moggridge készített, melynek kivált levélrózsája azt a benyomást teszi, mintha élő példány után készült volna. Én tehát a jelen rajzot a Jordan-Fourreau és Moggridge képeiből tettem össze, Kossuth példányát tartottam szem előtt, s a mennyire telt, figyeltem a rokon-fajok soráiból meríthető alaki jellegre is.

És most végezetül még néhány szó a kezelésről, mely Kossuth küldeményét kitünteti. A kifogástalanul szárított pél-

dányok kitűnő papiros közé vannak rakva, minden lap felső és alsó szélén számozott, azért, hogy ha rakosgatás közben meg is fordíttatik, mindig számot mutasson.

Minden példányhoz hozzájárul azután egy kis lapocska, melyre Kossuth sajátkezűleg reá írta a növényfaj nevét, a

lelhelyet és alul a rendet, a melybe tartozik, épen úgy, a mint ezt a facsimile mutatja.

A lapokon előforduló számok világosan mutatják, hogy többszörös, cserére szánt példányait is szigorúan rendben tartja, így tudja, miből mennyi és hová ment.«

IX.

A természettudományi nem- és fajnevek magyarosításának kérdéséről.

— Helfy Ignácához írt levél. —

Turin. nov. 1884.

Kedves barátom!

A mióta a születésnapj köszöntésére válaszólatás Irataim IV-ik kötetének folytatását megszakította, a munka szünetel. Öreg ember vagyok. Ruganyosság-vesztett idegeimnek nehezökre esik behelyezkedni a megszakított eszme-sorba, de mégis tel akarom venni a kiejtett fonalat. Előkészületül munkálni kezdtem hányt-vetett jegyzeteim s félredobott fogalmazásaim közt, s a lomban több olyasmire akadtam, a mit Ön »Egyveleg« cím alatt a kötet egyik későbbi fejezetébe talán bele fog illeszthetni. Mutatványul ide mellékelem egy félretett dolgozatomat 1871-ből, melyet, már nem is tudom, miért? rendeltetése helyére nem küldtem el. Nem politikai tartalmu. Nézeteim vannak benne eléadva a magyar terminológiának a természettudományokban, különösen a növénytanban alkalmazása felől. Kérem, nézze át, huzza ki, a mit felesleges szószaporításnak itél, s ha magyar kulturális szempontból nem találja egészen haszontalannak, legyen szives azt, mint IV-ik kötetem vegyes anyagához tartozhatót, kiadóimnak azon kijelentéssel átadni, hogy tetszésökre bizom azt, akár később, akár most addig is közzé tenni,

míg az Irataim »Visszaemlékezések« című fejezetének munkába vett folytatását megküldöm.

Hanem ennek a félredobott fogalmazásnak eredetét meg kell magyaráznom.

A növénytan kedvelt tanulmányaim közé tartozik. Midőn vagy 33 évvel ezelőtt fiaim engedelmet kapva, gyermekkori fogságukat számkivetéssel felváltani, hozzám Kis-Ázsiába kivándorolhattak, nevelőjük, a jó Karády Ignác, ki őket a hontalanságba kikísérte s a hontalanságban meg is halt — néhány magyar tanulmányi könyvet csomagolt be a hontalan magyar gyermekek számára. E könyvek közt volt dr. Barra István, Pestmegye egykori főorvosa magyar növénytanának 1841-ben megjelent első része is.

Midőn az 1867-ki jogelalkuvás bevágta előttem azon politikai tevékenység utját, melynek életem akkorig a számkivetésben is szentelve volt: a természettudományokban kerestem, nem vizsgálást, mert ezt a hazafi szomorúságának más, mint a szomorúság okának elhárítása nem nyujthat, hanem kerestem szórakozást. »A természetet megtaláljuk s csakis azt találjuk meg a balsors nap-

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.